

Ärendenummer
TRV 2022/109686
Motpartens ärendenummer
FM2022-20319:1

Dokumentdatum
2022-10-14

Konfidentialitetsnivå
1

Mottagare
Försvarmakten, Högkvarteret

Kopia till
Diariet
Webb- och projektstöd och
Ärendeberedning

Trafikverkets remissyttrande gällande Handbok Säkerställande av fartygskapacitet för totalförsvaret 2023

Trafikverket har beretts möjlighet att lämna yttrande på Försvarmaktens remiss avseende fartygskapacitet för totalförsvarets behov. Beredningen har skett i nära samverkan med Trafikverkets Färjerederi som därmed också ställer sig bakom yttrandet.

Trafikverkets har inga omfattande synpunkter på Handboken. De områden kopplat till handboken som vi har synpunkter på enligt nedan kompletteras med några avslutande noteringar. Noteringarna rör områden som inte direkt omfattas av handboken men är av avgörande betydelse för att fartygskapaciteten och dess användande i kris inte ska misstolkas.

Uppdatering av H Fartyg

Handboken Säkerställande av fartygskapacitet för totalförsvaret 2023 (H FARTYGG 2023) är en omfattande uppdatering och omarbetning av den tidigare handboken från år 2000. Sedan dess har flera viktiga händelser skett som motiverar uppdateringen. Till dessa hör att antalet svenskflaggade fartyg i handelsflottan minskat, att säkerhetsläget förändrats och inte minst att handelssjöfarten är organiserad på ett annat sätt än de var runt sekelskiftet. Trafikverket konstaterar att det framgent kan vara lämpligt att se över handboken med jämna mellanrum. Att det nästan gått ett kvarts sekel sedan förra uppdateringen må ha sina orsaker men mer frekventa uppdateringar torde vara att föredra.

Branschdialog

Trafikverket förstår att Försvarmakten stått i nära dialog med branschen under processen för det remitterade materialets framtagande. Det torde vara viktigt med en större bredd än att enbart föra en sådan dialog med Föreningen Svensk Sjöfart och dessutom involvera organisationerna Skärgårdsredarna och Skeppsmäklareföreningen. Man bör också vara medveten om att alla svenska rederier inte är medlemmar i branschorganisationerna.

Ärendenummer
TRV 2022/109686
Motpartens ärendenummer
FM2022-20319:1

Dokumentdatum
2022-10-14

Behovsanmälan (kap 3.4)

Behovsmyndighet ska anmäla behov av fartyg enligt fyra punkter. För myndigheten torde det vara omöjligt, och direkt olämpligt, att ange vilken fartygsindivid som avses. Istället menar Trafikverket att behovet bör anges utifrån fartygstyp och uppgift som ska lösas tillsammans med tidsaspekten och övriga relevanta förhållanden. Därigenom blir det myndighetens behov som styr vilken typ av fartyg som kan lösa behovet på ett adekvat sätt.

Värderingsnämnden (kap 4.1)

Värderingsnämnden får en viktig roll. Vilka som ingår i nämnden bör beskrivas och om nämndens beslut går att överklaga och i så fall hur en sådan överklagan går till.

Noteringar som har påverkan på handelsflottans möjlighet att bistå i orostid men inte fokuseras i H Fartyg.

- Trafikverket noterar att handboken rör just fartyget som sådant. En tydlig akilleshäla i sammanhanget är den begränsade svenskflaggade sammanlagda handelsflottan. Uppgifter gör gällande att antalet svenskkontrollerade fartyg i handelsflottan är ca 3 gånger större än de svenskflaggade. Det torde också vara viktigt i sammanhanget att stryka under det faktum att de svenskflaggade fartygen fördelar sig mycket ojämnt inom sjöfartens olika segment.
- En annan akilleshäla som inte heller står fokus i handboken rör bemanningen, dess kompetens och nationalitet. Sedan den förra handboken kom ut har trycket på sjöfartsutbildningarna, såväl för lägre som högre befattningar, minskat drastiskt. Dels som en konsekvens men också en orsak här till ser vi att andelen svenska medborgare som arbetar ombord på de svenskflaggade och/eller svenskkontrollerade fartygen ofta är få. Skulle man i ett skarpt läge behöva dessa fartyg för att möta totalförsvarets behov kommer besättningarnas nationaliteter att vara en nyckelfråga.
- Som en avslutande notering konstaterar Trafikverket att tillgången till varv längs svensk kust minskat över åren. I nuläget är varvskapaciteten, efter årtionden av minskning, bekymmersam. I en krissituation är det viktigt att kunna utföra varvsarbeten på fartygen.

Ärendenummer
TRV 2022/109686
Motpartens ärendenummer
FM2022-20319:1

Dokumentdatum
2022-10-14

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Nationell Planering Lennart Kalander. Fördragande har varit Rikard Engström vid enheten Strategisk Planering.

Samråd har skett med Håkan Persson, enhetschef Strategisk Planering, Erik Froste, Rederichef Trafikverket Färjerederiet och Magnus Pöldma, trafikchef Trafikverket Färjerederiet.

Med vänlig hälsning

Lennart Kalander
Avdelningschef Nationell Planering

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2022/109686, Motpartens ärendenummer FM2022-20319:1, Dokumentdatum 2022-10-14, Dokumenttyp BREV.

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.